Lietas arhīva Nr. CA-0171-22
ECLI:LV:LAAT:2022:0809.C12265418.15.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2022. gada 9. augustā

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesnese Silvija Vasiļevska,
tiesnese Ludmila Mežale,
tiesnesis Andris Vilmanis,

izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar Dienvidlatgales prokuratūras prokurora, kas darbojas valsts interesēs Finanšu ministrijas personā, apelācijas protestu par Daugavpils tiesas 2019. gada 13. decembra spriedumu prokurora prasībā pret Augšdaugavas novada pašvaldību, Valsts zemes dienesta Latgales reģionālo pārvaldi, /pers. A/, SIA "Mape-Woods", /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, SIA "Myrtillus" un /pers. F/ par Daugavpils rajona Salienas pagasta zemes komisijas lēmumu, Valsts zemes dienesta lēmuma atzīšanu par spēkā neesošiem, pirkuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem, īpašuma tiesību atzīšanu un zemesgrāmatas ierakstu dzēšanu, ar trešo personu Nodrošinājuma valsts aģentūru.

Aprakstošā daļa

[1] Daugavpils prokuratūra (pēc reformas – Dienvidlatgales prokuratūra), valsts interesēs Finanšu ministrijas personā iesniedza tiesā prasību pret Daugavpils novada pašvaldību (pēc reformas – Augšdaugavas novada pašvaldība), Valsts zemes dienesta Latgales reģionālo nodaļu (pēc reformas – Valsts zemes dienesta Latgales reģionālā pārvalde), /pers. A/, SIA "Mape-Woods", /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, SIA "Myrtillus" un /pers. F/ par Daugavpils rajona Salienas pagasta zemes komisijas lēmumu, Valsts zemes dienesta lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem, pirkuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem, īpašuma tiesību atzīšanu un zemesgrāmatas ierakstu dzēšanu.

[2] Ar Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2022. gada 10. februāra spriedumu izbeigta tiesvedība pret Augšdaugavas novada pašvaldību, /pers. A/, SIA "Mape-Woods", /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/ un SIA "Myrtillus", pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223. panta 4. punktu, jo prokurors atteicās no prasības šajā daļā.

[3] Prokurora prasība daļā pret /pers. F/ un Valsts zemes dienesta Latgales reģionālo pārvaldi par lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu daļā par zemes 9,4 ha platībā zem publiskā ezera piešķiršanu par maksu, pirkuma līguma šajā daļā atzīšanu par spēka neesošu un īpašuma tiesību atzīšanu uz strīdus zemi valstij pamatota ar šādiem argumentiem.

[3.1] Ar Daugavpils rajona Salienas pagasta padomes 2004. gada 20. jūlija sēdes lēmumu "Par saimniecības "/Nosaukums A/" paplašināšanu" /pers. F/ tika piešķirta pastāvīgā lietošanā zeme, kadastra Nr. /numurs A/, 12,4 ha platībā no brīvajām valstij piekrītošajām zemēm piemājas saimniecības "/Nosaukums A/" paplašināšanai. Savukārt, saskaņā ar Daugavpils rajona Salienas pagasta padomes 2007. gada 17. aprīļa sēdes lēmumu "Par zemes platības precizēšanu saimniecībai "/Nosaukums A/" pastāvīgā lietošanā piešķirtās zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs A/zemes platība no 12,4 ha precizēta līdz 11,32 ha.

Saskaņā ar 2007. gada 30. augustā reģistrēto zemes robežu plānu nekustamais īpašums "/Nosaukums A/" ar kadastra Nr. /numurs C/sastāv no trīs zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem Nr. /numurs A/, /numurs B/, /numurs D/. Zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs A/sastāvā ir Kamenkas ezers 9,46 ha platībā.

[3.2] Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālā nodaļa 2008. gada 18. septembrī pieņēma lēmumu Nr. 11-01-DL1/1062, ar kuru /pers. F/ piešķīra īpašumā par samaksu zemi 16,09 ha kopplatībā (zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem Nr. /numurs B/, /numurs D/, /numurs A/, /numurs E/, /numurs F/) Daugavpils rajona Salienas pagastā, kas ietilpst nekustamā īpašuma "/Nosaukums A/" ar kadastra Nr. /numurs C/sastāvā.

Starp Latvijas Hipotēku un zemes banku un /pers. F/ 2010. gada 22. decembrī noslēgts līgums par zemes izpirkšanu Nr. 54/P-2605X.

Ar Daugavpils zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2010. gada 28. decembra lēmumu īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu "/Nosaukums A/", 28,49 ha kopplatībā ar kadastra Nr. /numurs C/, kas sastāv no septiņām zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem Nr. /numurs C/, /numurs B/, /numurs G/, /numurs D/, /numurs A/, /numurs E/, /numurs F/, tika nostiprinātas /pers. F/ Salienas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /Numurs H/.

Ar Daugavpils novada domes Īpašuma pārvaldīšanas komisijas 2017. gada 4. decembra lēmumu Nr. 76 "Par zemes ierīcības projekta apstiprināšanu zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs A/" tika apstiprināts zemes ierīcības projekts nekustamā īpašuma "/Nosaukums A/" zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs A/, 11,32 ha platībā, kas atrodas Salienas pagastā, Daugavpils novadā.

Projektētai zemes vienībai 10,91 ha platībā ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs I/noteikts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis – publiskie ūdeņi. Projektētai zemes vienībai 0,41 ha platībā ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs J/noteikts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis – valsts aizsardzības nozīmes objektu, drošības, policijas, ugunsdzēsības un glābšanas, robežsardzes un soda izciešanas iestāžu apbūve. Tādējādi zemes vienība ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs A/tika sadalīta un sadalīšanas rezultātā tika izveidotas zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem Nr. /numurs I/ un Nr. /numurs J/, kuru sastāvā ir Kamenkas ezers.

Daugavpils tiesas Zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis 2018. gada 12. jūlijā pieņēma lēmumu, ar kuru Salienas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /Numurs H/, ar ierakstu Nr. 2.1 grozīja ierakstus Nr. 1.1 un Nr. 1.2 un izteica tos jaunā redakcijā. Nekustamajam īpašumam, kadastra Nr. /numurs C/, tika norādītas astoņas zemes vienības ar attiecīgu platību, tostarp, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs I/ 10,77 ha platībā un zemes vienība ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs J/ 0,55 ha platībā. Nekustamā īpašuma īpašnieks netika mainīts.

[3.3] Šāda rīcība ar Kamenkas ezeru ir prettiesiska, jo atbilstoši Civillikuma 1102. pantam un I pielikumam "Publisko ezeru saraksts" Kamenkas ezers ir publiskais ezers.

Civillikuma 1104. panta norāde uz "īpašuma tiesībām privātai personai" nav attiecināma uz Kamenkas ezeru, jo Civillikuma I pielikumā Kamenkas ezers ir norādīts kā viss valstij piederošs, bet atbilstoši Civillikuma 1103. pantam publisko ūdeņu sarakstu var grozīt tikai likumdošanas ceļā.

[3.4] Saskaņā ar likuma "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" 4. panta pirmās daļas 1. un 2. punktu zemes privatizācijas veidi ir zemes īpašuma tiesību atjaunošana bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem; un zemes īpašuma tiesību piešķiršana par samaksu Latvijas Republikas pilsoņiem, bet saskaņā ar likuma 2. panta 3. punktu, privatizējot zemi, tiek ievērotas valsts likumīgās intereses, šī panta 4. punkts satur tīšu aizliegumu

privatizēt publiskos ūdeņus.

Tādējādi Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās nodaļas 2008. gada 18. septembra lēmums Nr. 11-01-DL1/1062 "Par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu /pers. F/", ar kuru piešķirta īpašumā par samaksu zemes vienība ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs A/, daļā par Kamenkas ezeru 9,46 ha platībā ir prettiesisks.

Kamenkas ezers kā publiskais ezers nevar būt ne par īpašuma tiesību atjaunošanas priekšmetu, ne arī par vēlāku darījumu priekšmetu, jo atbilstoši Civillikuma 1477. panta otrajai daļai lietu tiesības, kas pastāv uz likuma pamata, ir spēkā arī bez ierakstīšanas zemes grāmatās. Līdz ar to akts, kas nav spēkā pēc sava satura, neiegūst ar korroborāciju nekādu spēku, jo saskaņā ar Civillikuma 988. panta pirmo daļu nodot var tikai tas, kam ir tiesība atsavināt nododamo lietu, savā vai cita vārdā, un līdz ar to griba atdot lietu citam par īpašumu.

Ņemot vērā, ka Latvijas valstij piekrītoša daļa no nekustamā īpašuma – publiskā ezera – nonāca trešās personas valdījumā prettiesiski, tad saskaņā ar Civillikuma 927., 1041. un 1044. pantu īpašniekam ir tiesības atprasīt lietu ar īpašuma prasību no jebkura trešā valdītāja un Civillikuma 1063. pants uzliek pienākumu lietu atdot tās īpašniekam bez atlīdzības, kā arī saskaņā ar šā likuma 1041. pantu īpašnieka tiesība atprasīt lietu no jebkura trešā valdītāja ir primāra un tam par šķērsli nevar būt apstāklis, ka atbildētājs ir labticīgs ieguvējs.

[3.5] Ievērojot minētos apsvērumus, prasībā lūgts:

- atzīt par spēkā neesošu Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās nodaļas 2008. gada 18. septembra lēmumu Nr. 11-01-DL1/1062, ar kuru /pers. F/ piešķirta īpašumā par samaksu zeme 16,09 ha kopplatībā Salienas pagastā, Daugavpils novadā, kas ietilpst nekustamā īpašuma "/Nosaukums A/" ar kadastra Nr. /numurs C/sastāvā, daļā par Kamenkas ezera 9,46 ha platībā (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs A/) piešķiršanu īpašumā;

- izbeigt /pers. F/ īpašuma tiesības uz nekustamā īpašuma "/Nosaukums A/", Salienas pagastā, Daugavpils novadā, kadastra Nr. /numurs C/, daļu (zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs I/un Nr. /numurs J/) – Kamenkas ezeru 9,46 ha platībā;

- grozīt ierakstus Salienas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /Numurs H/nekustamajam īpašumam "/Nosaukums A/", Salienas pagastā, Daugavpils novadā, kadastra Nr. /numurs C/(zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs I/u n Nr. /numurs J/), dzēšot ierakstu daļā par īpašnieku uz Kamenkas ezeru 9,46 ha platībā.

[4] Atbildētājs/pers. F/ rakstveida paskaidrojumā norādījis, ka prasībai nepiekrīt šādu apsvērumu dēļ.

[4.1] Ar Daugavpils rajona Salienas pagasta pārvaldes 2004. gada 20. jūlija lēmumu Nr. 226 "Par saimniecības "/Nosaukums A/" paplašināšanu", pamatojoties uz likumu "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos", /pers. F/ tika iedalīta pastāvīgā lietošanā zeme, kadastra Nr. /numurs A/, 12,4 ha platībā no brīvajām valstij piekrītošajām zemēm, bet ar Daugavpils rajona Salienas pagasta padomes 2007. gada 17. aprīļa lēmumu Nr. 226 "Par zemes platības precizēšanu saimniecībai "/Nosaukums A/" zemes vienības platība no 12,4 ha precizēta pēc uzmērīšanas darbu veikšanas līdz 11,32 ha.

Zemes robežu plāns 2007. gada 30. augustā reģistrēts Valsts zemes dienestā un nekustamais īpašums "/Nosaukums A/", kadastra Nr. /numurs C/, sastāv no trīs zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem: /numurs B/, /numurs B/ un /numurs D/. Zemes vienības (kadastra apzīmējums /numurs A/) 9,46 ha platībai zemes lietošanas veids norādīts kā "zem ūdeņiem", kartogrāfiskajā materiālā ar nosaukumu "Kamenkas ezers", bet nav norādīts, ka tas ir publiskais ezers.

[4.2] Ar Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās nodaļas 2010. gada 18. septembra lēmumu /pers. F/ piešķirtas īpašumā par samaksu zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, /numurs D/, /numurs A/, /numurs E/, /numurs F/ ar kopējo platību 16,09 ha.

Zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /numurs A/tika noteikti apgrūtinājumi ar kodu 01020204 10-25 hektāru lielas ūdenstilpnes (Kamenkas ezers) aizsargjoslas teritorija lauku apvidos.

[4.3] Starp atbildētāju un Latvijas Hipotēku un zemes banku 2010. gada 22. decembrī tika noslēgts līgums par zemes izpirkšanu un par nekustamo īpašumu ar zemes kopplatību 16,09 ha, no tās 1,6 ha mežs, tika samaksāts: par zemi – 983,14 LVL, bet par mežaudzi – 106 LVL.

Atbildētājam 2010. gada 28. decembrī īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu "/Nosaukums A/" ar kopējo platību 28,49 ha tika nostiprinātas zemesgrāmatā.

Ņemot vērā minēto, /pers. F/ uzskata, ka zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /numurs D/ir nopirkta likumīgi.

[5] Rakstveida paskaidrojumus par celto prasību iesniedza atbildētāja Valsts zemes dienesta Latgales reģionālā nodaļa.

[5.1] Salienas pagasta padome ar 2004. gada 20. jūlija lēmumu /pers. F/ piešķīra pastāvīgā lietošanā brīvo valstij piekrītošo zemi ar kadastra apzīmējumu /numurs A/ 12,4 ha platībā un, pamatojoties uz šo lēmumu, tika noteiktas zemes vienības robežas, bet 2007. gada 10. aprīlī izgatavots zemes robežu plāns 11,32 ha platībā.

Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālā nodaļa ar 2008. gada 18. septembra lēmumu /pers. F/ piešķīra īpašumā par samaksu zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /numurs A/.

/pers. F/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu "/Nosaukums A/" nostiprinātas zemesgrāmatā 2010. gada 28. decembrī.

[5.2] Saskaņā ar Civillikuma 1103. pantu publisko ūdeņu sarakstu var grozīt vienīgi likumdošanas ceļā un gadījumos, kad ieskaitot privātus ūdeņus publiskos, kādai personai nodarītu zaudējumus, tad viņai pienākas samērīga atlīdzība no valsts.

Līdz ar to īpašuma ekspropriācijas gadījumā īpašniekam pienākas taisnīga atlīdzība no valsts.

Latvijas Republikā jau no 1923. gada spēkā bija likums "Par nekustamas mantas piespiedu atsavināšanu valsts vai sabiedriskām vajadzībām", kurš paredzēja īpašuma ekspropriācijas kārtību, 1. pantā nosakot, ka nekustamas mantas piespiedu atsavināšana pielaižama vienīgi pret atlīdzību un tikai uz atsevišķa likuma pamata, kā arī 1992. gada 1. oktobrī stājās spēkā likums "Par nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšanu valsts vai sabiedriskajām vajadzībām", kura 1. pants noteica, ka nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšana valsts vai sabiedriskajām vajadzībām pieļaujama izņēmuma gadījumos vienīgi pret atlīdzību un tikai uz atsevišķa likuma pamata.

Atbilstoši Zemes pārvaldības likuma koncepcijai, kas izstrādāta saskaņā ar Ministru kabineta 2008. gada 13. oktobra rīkojumu Nr. 613 "Par Zemes politikas pamatnostādnēm 2008.-2014. gadam", zemes atsavināšanu sabiedrības vajadzībām var piemērot tikai gadījumos, ja nav citu valsts vai pašvaldības īpašumā esošu zemes gabalu sabiedrības vajadzību nodrošināšanai. Nepieciešamības gadījumā zemi var atsavināt piespiedu kārtā, bet tas ir galējais līdzeklis, jo vispirms ir jāizmanto visi iespējamie mehānismi, lai panāktu vienošanos par zemes atsavināšanu.

Savukārt, Zemes pārvaldības likumprojekta anotācijā likumdevējs norādīja, ka zemes reformas laikā pieļauto kļūdu dēļ publiskie ūdeņi pieder arī privātpersonām. Arī šīs tiesības saglabājas.

Likumprojekts paredzēja, ka par vides aizsardzību atbildīgā ministrija (Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija) īpašnieka vārdā saskaņo darbības un īsteno tiesisku valdījumu uz iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, kas atrodas dabas rezervātos, nacionālajos parkos un dabas liegumos un, kas nav privātpersonu īpašumā (zeme zem publiskajiem ūdeņiem var būt nonākusi privātā īpašumā zemes reformas laikā, atjaunojot īpašuma tiesības (uz līdzvērtīgu zemi citā vietā) vai piešķirot to lietošanā. Šie lēmumi vairs nav atceļami, jo ir stājušies spēkā, turklāt ar šo zemi jau notikuši darījumi.

Savukārt, saskaņā ar Zemes pārvaldības likuma, kas stājās spēkā 2015. gada 1. janvārī, 15. panta trešo daļu, ja privātpersonas īpašumā ir zeme zem publiskajiem ūdeņiem un tā tiek pārdota, tad valstij ir pirmpirkuma tiesības uz atsavināmo zemi, bet Ministru kabineta 2016. gada 22. novembra

noteikumi Nr. 744 "Kārtība, kādā valsts izmanto pirmpirkuma tiesības uz zemi zem publiskajiem ūdeņiem" nosaka kārtību, kādā valsts izmanto pirmpirkuma tiesības uz zemi, kas atrodas zem publiskajiem ūdeņiem un ir privātpersonas īpašumā.

Tādējādi secināms, ka likumdevējs atzina, ka zeme zem publiskajiem ūdeņiem varēja tikt nodota privātpersonu īpašumā, tāpēc noteica, ka valsts atgūst īpašuma tiesības, izmantojot pirmpirkuma tiesības.

[6] Ar Daugavpils tiesas 2019. gada 13. decembra spriedumu noraidīta pilnībā Dienvidlatgales prokuratūras prasība, tostarp, daļā pret /pers. F/ un Valsts zemes dienesta Latgales reģionālo pārvaldi.

Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.

[6.1] Lai gan Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās iestādes 2008. gada 18. septembra lēmumu Nr. 11-01-DL1/1062 "Par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu /pers. F/" nevar uzskatīt par likumam atbilstošu daļā par Kamenkas ezera daļas nodošanu īpašumā par samaksu, tomēr atbildība par kļūdām valsts institūciju pieņemtajos lēmumos, nododot zemi zem Kamenkas ezera atbildētāja īpašumā pēc tā iekļaušanas publisko ezeru sarakstā, ir jāuzņemas valstij.

Šajā gadījumā piemērojams tiesiskās paļāvības princips. To, ka valsts, realizējot zemes reformu, deleģēja valsts pārvaldes funkcijas zemes reformu jomā pašvaldībām, kā arī attiecīgi izveidotajām institūcijām, tad atbildība par šo institūciju pieņemtajiem lēmumiem, arī par kļūdainiem, jāuzņemas valstij.

[6.2] Zemes pārvaldības likuma 15. panta trešā daļa un Ministru kabineta 2016. gada 22. novembra noteikumi "Kārtība, kādā valsts izmanto pirmpirkuma tiesības uz zemi, kas atrodas zem publiskajiem ūdeņiem un ir privātpersonu īpašumā" apstiprina, ka likumdevējs ar to atzina, ka zeme zem publiskajiem ūdeņiem zemes reformas laikā varēja tikt nodota privātpersonas īpašumā, tādēļ arī noteica, ka valsts atgūst īpašuma tiesības, izmantojot pirmpirkuma tiesības.

No Zemes pārvaldības likuma 15. panta trešās daļas izriet, ka ir pieļaujamas situācijas, kad privātpersonas īpašumā ir zeme zem publiskajiem ūdeņiem un ir noteikts izveidojušos situāciju regulējums, tādēļ tiesa atzina, ka nav pamatoti prasītājas pieteiktie prasījumi par atbildētāja zemes īpašuma tiesību izbeigšanu prasītājas izvēlētajā kārtībā – īpašuma atsavināšanu bez atlīdzības.

[7] Dienvidlatgales prokuratūra iesniedza apelācijas protestu par Daugavpils tiesas 2019. gada 13. decembra spriedumu. Papildus jau prasības pieteikumā minētajiem argumentiem norāda šādus apsvērumus.

[7.1] Pirmās instances tiesa nepareizi iztulkojusi likuma "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" 2. panta 4. punktu. Minētā norma ir tulkojama kopsakarā ar šā likuma 2. panta 3. punktu, kas noteic, ka, privatizējot zemi, tiek ievērotas valsts likumīgās intereses. Līdz ar to 2. panta 4. punkts satur tiešu aizliegumu privatizēt publiskos ūdeņus, un šī norma nav tulkojama sašaurināti.

Tādējādi ir apstrīdamas /pers. F/ īpašuma tiesības uz zemi 9,4 ha platībā zem Kamenkas ezera, jo pretēji likuma "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" 2. panta 3. punkta prasībām privatizācijai 2008. gadā nodota strīdus zeme, kas atrodas zem publiskiem ūdeņiem. Kamenkas ezers Civillikuma I pielikumā "Publisko ezeru saraksts" iekļauts 1998. gadā un kopš šī laika valsts īpašuma tiesības uz strīdus zemi ir spēkā arī bez ierakstīšanas zemesgrāmatā, kā to noteic Civillikuma 1477. panta otrā daļa.

Judikatūrā noteikts, ka Publisko ezeru sarakstam, kurš pievienots Civillikumam pielikuma veidā, tāpat kā Civillikumam ir likuma spēks un līdz ar to jebkuras izmaiņas šajā sarakstā ir vienlaikus arī izmaiņas un grozījumi pašā Civillikumā, kas ir likumdevēja kompetence (sk. *Senāta 2011. gada 18. aprīļa lēmumu Nr. SKC-335/2011*).

Līdzīgā lietā Senāts atzina, ka: "Civillikuma I pielikumā iekļautie visi publiskie ezeri un publiskās upes un to daļas, kā viens no publisko valsts īpašumu veidiem, ir valsts īpašums, un to atrašanās privātpersonu īpašumā nav iespējama" (sk. *Senāta 2017. gada 5. oktobra spriedumu lietā Nr. C03026011, SKC-188/2017*).

[7.2] Visas darbības ar Kamenkas ezeru ir prettiesiskas. Atbilstoši Civillikuma 1103. pantam publisko ūdeņu sarakstu var grozīt vienīgi likumdošanas ceļā.

Faktiski Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālā nodaļa, pieņemot 2008. gada 18. septembra lēmumu, ar kuru /pers. F/ piešķīra īpašumā par samaksu zemi, tostarp Kamenkas ezera daļu 9,46 ha platībā, grozīja valstij piederoša publiska ezera statusu, kas ietilpst vienīgi likumdevēja kompetencē, ignorējot valsts likumiskās intereses un likumisko aizliegumu privatizēt publiskos ūdeņus, tādēļ šāds lēmums ir atzīstams par prettiesisku.

Pamatojoties uz minēto, prasītāja lūdz apelācijas instances tiesu apmierināt prasību daļā pret /pers. F/ un Valsts zemes dienesta Latgales reģionālo nodaļu.

[8] Valsts zemes dienests iesniedza paskaidrojumus sakarā ar apelācijas protestu, uzskata to par nepamatotu un noraidāmu.

[8.1] Atbilstoši likuma "Par zemes lietošanu un zemes ierīcību" (bija spēkā līdz 2007. gada 1. septembrim) 25. pantam zemes privatizācija lauku apvidos tika uzsākta ar pašvaldības lēmumu par brīvās, valstij piekrītošās zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā.

Pamatojoties uz minēto un /pers. F/ pieprasījumu pašvaldībai, Salienas pagasta padome 2004. gada 20. jūlijā pieņēma lēmumu Nr. 12 par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā, kas bija priekšnoteikums zemes privatizācijas procesa uzsākšanai zemes iegūšanai īpašumā par samaksu.

Lietā nav strīda par to, ka zemes privatizācijas procesā bija iesaistītas vairākas kompetentas iestādes, katra no tām darbojoties vienīgi savas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros. No minētā izriet, ka Latvijas valstij, kura ir realizējusi zemes reformu gan ar tās izveidotu institūciju starpniecību, gan arī ar pašvaldību palīdzību (kurām valsts deleģēja valsts pārvaldes funkcijas zemes reformas jomā), jāuzņemas atbildība par zemes reformas gaitā pieņemtajiem lēmumiem un jāņem vērā tiesiskās paļāvības princips, atbilstoši kuram privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa.

Saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 23.[1] panta pirmo daļu, kas noteica, ka lēmumu par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu pieņem Valsts zemes dienesta teritoriālā struktūrvienība, likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 14. pantu, kas noteica, ka pēc pagasta zemes komisijas darbības izbeigšanās likuma "Par zemes komisijām" 2. pantā un likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" noteiktās funkcijas pārņem Valsts zemes dienesta attiecīgā rajona nodaļa, izņemot tiesības piešķirt zemi pastāvīgā lietošanā, un likuma "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" 15. pantu, kas noteica, ka zemi var piešķirt īpašumā par samaksu Latvijas Republikas pilsoņiem, kuriem tā piešķirta pastāvīgā lietošanā, Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālā nodaļa 2008. gada 18. septembrī pieņēma lēmumu "Par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu /pers. F/".

No minētā secināms, ka Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālajai nodaļai nebija tiesiska pamata bez pašvaldības lēmuma par zemes piešķiršanu lietošanā saņemšanas veikt zemes reformas normatīvajos aktos noteiktās darbības personas īpašuma tiesību uz zemi piešķiršanai īpašumā par samaksu.

[8.2] Valsts zemes dienests vērš uzmanību, ka /pers. F/ iesniegto pieprasījumu zemes piešķiršanai pastāvīgā lietošanā pašvaldība izskatīja jau pēc 1998. gada 14. maija likuma "Grozījumi Civillikumā" spēkā stāšanās, saskaņā ar kuru Kamenkas ezers jau bija iekļauts Civillikuma I pielikumā publisko ezeru sarakstā. Tātad, 2004. gada 20. jūlijā pašvaldībai pieņemot lēmumu par /pers. F/ pieprasījumu, strīdus zemes vienība nebija uzskatāma par brīvu, līdz ar to pašvaldībai nebija tiesiska pamata valstij piederošo zemi zem publiskā ezera piešķirt lietošanā privātpersonai. Tas nozīmē, ka minētais pašvaldības lēmums ir radījis noteiktas sekas pārējām iestādēm tālāko lēmumu pieņemšanā.

[8.3] Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta pirmo daļu un Ministru kabineta 2011. gada 20. decembra noteikumiem Nr. 971

"Valsts zemes dienesta nolikums" Valsts zemes dienestam nav noteikta kompetence citu iestāžu (šajā gadījumā Salienas pagasta padomes) izdoto dokumentu satura vai veikto darbību izvērtēšanā.

Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2017. gada 22. decembra spriedumā lietā Nr. 2017-08-01 norādīts, ka atbilstoši varas dalīšanas principam tiesas uzdevums ir kontrolēt iestādi, nevis pašai lemt tās vietā. Ja tiesa konstatē iestādes kļūdu, tā atceļ iestādes lēmumu un nodod lietu iestādei atpakaļ otrreizējai izlemšanai. Iestādei, lemjot atkārtoti, ir jāņem vērā tiesas viedoklis par to, kādēļ atceltais lēmums bija kļūdains. Šāda tiesas un iestādes kompetences nodalīšana izriet no tā, ka iestāde lemj par lēmuma lietderību un tiesiskumu, bet tiesa – tikai par tiesiskumu.

Pašvaldības lēmuma pieņemšanas brīdī likuma "Par pašvaldībām" (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2005. gada 1. martam) 47. panta ceturtā daļa noteica, ka šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā pieņemtus nelikumīgus lēmumus attiecīgā fiziskā vai juridiskā persona var pārsūdzēt tiesā likumā noteiktajā kārtībā, savukārt Administratīvā procesa likuma (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2006. gada 30. novembrim) 76. panta otrā daļa noteica, ka administratīvo aktu var apstrīdēt padotības kārtībā augstākā institūcijā. Ja tādas nav vai tā ir Ministru kabinets, administratīvo aktu uzreiz var pārsūdzēt tiesā.

No minētā secināms, ka tikai tiesa varēja atcelt pašvaldības iestāžu vadītāju lēmumus Administratīvā procesa likuma 253. pantā noteiktajā kārtībā.

Tas nozīmē, ka Valsts zemes dienests un tā struktūrvienības nebija un joprojām nav tiesīgas veikt kontroli pār pašvaldību izdoto lēmumu tiesiskumu, tām nav tiesību grozīt vai atcelt pašvaldības izdotos prettiesisko s lēmumus, tai skaitā lēmumus zemes reformas jomā, un izdot satura ziņā jaunus administratīvos aktus.

Dienvidlatgales reģionālā nodaļa, pamatojoties uz Salienas pagasta padomes 2004. gada 20. jūlija lēmumu Nr. 12, par kuru Dienestam nebija ziņu, ka tas ir ticis apstrīdēts vai nav spēkā esošs, pieņēma sekundāru lēmumu normatīvajos aktos noteiktajā apjomā un kārtībā.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi un novērtējusi lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus un apelācijas protesta motīvus, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka Dienvidlatgales prokuratūras prasība daļā pret /pers. F/ un Valsts zemes dienesta Latgales reģionālo pārvaldi ir apmierināma.

[9.1] Ar Salienas pagasta padomes 2004. gada 20. jūlija lēmumu "Par saimniecības "/Nosaukums A/" paplašināšanu" /pers. F/ piešķirta pastāvīgā lietošanā brīvā, valstij piekritīgā zeme, kadastra Nr. /numurs A/, 12,4 ha platībā piemājas saimniecības "/Nosaukums A/" paplašināšanai, bet ar Salienas pagasta padomes 2007. gada 17. aprīļa lēmumu "Par zemes platības precizēšanu saimniecībai "/Nosaukums A/" pastāvīgā lietošanā piešķirtās zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs A/platība no 12,4 ha precizēta līdz 11,32 ha (*lietas 2.sējuma 5., 26.lapa*).

No zemes robežu plāna, kas izgatavots pēc 2007. gada uzmērīšanas materiāliem, redzams, ka nekustamais īpašums "/Nosaukums A/" ar kadastra Nr. /numurs C/sastāv no trīs zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem Nr. /numurs A/, /numurs B/, /numurs D/. Zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs A/kopējā platībā 11,32 ha ietilpst Kamenkas ezers ar platību 9,46 ha (*lietas 2.sējuma 27., 28.lapa*).

Ar VZD Dienvidlatgales reģionālās nodaļas 2008. gada 18. septembra lēmumu Nr. 11-01-DL1/1062 /pers. F/ piešķirta īpašumā par samaksu zeme 16,09 ha kopplatībā (zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem Nr. /numurs B/, /numurs D/, /numurs A/, /numurs E/, /numurs F/) Daugavpils rajona Salienas pagastā, kas ietilpst nekustamā īpašuma "/Nosaukums A/" ar kadastra Nr. /numurs C/sastāvā (*lietas 2.sējuma 37.-41.lapa*).

Piešķirto zemi /pers. F/ izpircis saskaņā ar 2010. gada 22. decembra līgumu Nr. 54/P-2605X, kuru noslēdzis ar Latvijas Hipotēku un zemes banku (*lietas 2.sējuma 118.lapa*).

2010. gada 28. decembrī Salienas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /Numurs H/nostiprinātas /pers. F/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu "/Nosaukums A/", kadastra Nr. /numurs C/, kopplatībā 28,49 ha, tostarp uz zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /numurs A/(*lietas 2.sējuma 142.lapa*).

Ar Daugavpils novada domes Īpašuma pārvaldīšanas komisijas 2017. gada 4. decembra lēmumu Nr. 76 apstiprināts zemes ierīcības projekts nekustamā īpašuma "/Nosaukums A/" zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs A/platībā 11,32 ha, kas atrodas Salienas pagastā, Daugavpils novadā.

Projektētajai zemes vienībai 10,91 ha platībā ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs I/noteikts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis – publiskie ūdeņi. Projektētajai zemes vienībai 0,41 ha platībā ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs J/noteikts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis – valsts aizsardzības nozīmes objektu, drošības, policijas, ugunsdzēsības un glābšanas, robežsardzes un soda izciešanas iestāžu apbūve (*lietas 2.sējuma 131.lapa*).

Tādējādi zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs A/sadalīšanas rezultātā tika izveidotas divas zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem Nr. /numurs I/ un Nr. /numurs J/, kuru sastāvā ir Kamenkas ezers.

Ar Daugavpils tiesas Zemesgrāmatu nodaļas tiesnese s 2018. gada 12. jūlija lēmumu grozīti Salienas pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /Numurs H/I daļas 1.iedaļas ieraksti Nr. 1.1 un Nr. 1.2, norādot, ka pēc zemes vienības sadales nekustamais īpašums "/Nosaukums A/", kadastra Nr. /numurs C/, sastāv no astoņām zemes vienībām, tai skaitā, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs I/platībā 10,77 ha un zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs J/platībā 0,55 ha (*lietas 2.sējuma 140.lapa*).

No Tiesu informācijas sistēmā pieejamās VZD datubāzes tiesas kolēģija konstatē, ka atbilstoši zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs I/eksplikācijai Kamenkas ezers aizņem 8,95 ha un atbilstoši zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs J/eksplikācijai Kamenkas ezers aizņem 0,5 ha, kopā 9,45 ha.

[9.2] Apelācijas instances tiesā pret atbildētājiem /pers. F/ un Valsts zemes dienesta Latgales reģionālo pārvaldi izskatāms strīds par valsts īpašuma tiesībām uz Kamenkas ezeru, kas iekļauts Civillikuma I pielikuma 1. punktā kā publiskais ezers. Respektīvi, lietā izšķiramais pamatjautājums ir par to, vai publiskā ezera daļa tiesiski atrodas privātpersonas īpašumā.

Saskaņā ar Civillikuma 1102. pantu pie publiskiem ūdeņiem pieder jūras piekrastes josla, kā arī šā panta pielikumā (I pielikums) uzskaitītie ezeri un upes. Visi pārējie ūdeņi ir privāti.

Ar 1998. gada 14. maija likumu "Grozījumi Civillikumā", kas stājās spēkā 1998. gada 10. jūnijā, Kamenkas ezers (Latvijas daļa) 11 ha platībā tika iekļauts Civillikuma I pielikuma 1. punktā kā publiskais ezers.

"Likums ir normatīvais akts ar vislielāko juridisko spēku" (*Juridisko terminu vārdnīca. – Rīga: Nordik, 1998., 144.lpp.*).

Ar likuma spēkā stāšanos tas kļūst visiem obligāts un izpildāms, visiem jāizturas pret likumu ar cieņu, tādēļ šajā gadījumā nav jāņem vērā atbildētāju argumenti par minēto likuma grozījumu izvērtēšanu atbilstoši tiesiskās paļāvības un tiesiskās noteiktības principam, kā arī to atbilstību Satversmes 105. pantam.

Civillikuma 1104. pants noteic, ka publiskie ūdeņi ir valsts īpašums, ciktāl uz tiem nepastāv īpašuma tiesības privātai personai.

Līdz ar to tiesas kolēģija atzīst par pamatotu apelācijas protesta argumentu, ka kopš 1998. gada 10. jūnija Kamenkas ezers ir nedalīts valsts īpašums.

[9.3] 1992. gada 1. septembrī stājā spēkā likums "Par zemes privatizāciju lauku apvidos", kura 4. panta pirmajā daļā tika paredzēts viens no zemes privatizācijas veidiem – zemes īpašuma tiesību piešķiršana par samaksu Latvijas Republikas pilsoņiem.

Šā likuma 2. pantā noteikti pamatprincipi, kuri jāievēro, veicot zemes privatizāciju lauku apvidos, tostarp, saskaņā ar šā panta 3. punktu ir jāievēro

valsts likumīgās intereses, bet 4. punktā noteikts tiešs un nepārprotams aizliegums privatizēt publiskos ūdeņus.

Kā pamatoti norādīts apelācijas protestā, tad pirmās instances tiesa ir kļūdaini iztulkojusi likuma "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" 2. panta 4. punktu. Šī norma ir tulkojama kopsakarā ar likuma 2. panta 3. punkta noteikumiem par valsts likumīgo interešu ievērošanu zemes privatizācijas procesā.

[9.4] Atbilstoši Civillikuma 1103. pantam publisko ūdeņu sarakstu var grozīt vienīgi likumdošanas ceļā. Tas nozīmē, ka Publisko ūdeņu sarakstam, kurš pievienots Civillikumam pielikuma veidā, tāpat kā Civillikumam ir likuma spēks un līdz ar to jebkuras izmaiņas šajā sarakstā ir vienlaikus arī izmaiņas un grozījumi pašā Civillikumā, kas ir likumdevēja kompetence (sk. *Augstākās tiesas Senāta 2011. gada 18. aprīļa rīcības sēdes lēmumu Nr. SKC-335/2011*).

Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017. gada 5. oktobra spriedumā lietā Nr. SKC-188/2017 sniegta interpretācija par Civillikuma I pielikuma tvērumu un atzīts, ka šajā pielikumā iekļautie visi publiskie ezeri ir valsts īpašums, un to atrašanās privātpersonu īpašumā nav iespējama.

Minētās lietas strīda apstākļi sasaucas ar izskatāmajā lietā konstatētajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, proti, abās lietās līdzīgi uz privātpersonu īpašuma tiesību iegūšanas par samaksu (atjaunošanas) brīdi strīdus īpašums piederēja valstij.

Tādējādi tiesas kolēģija, vērtējot aktuālo tiesību jautājumu, izmanto judikatūrā izteiktās atziņas.

Tas nozīmē, ka privātpersonas īpašumā nevarēja ietilpt publiskie ūdeņi. Uz Valsts zemes dienesta lēmuma pieņemšanas brīdi, t.i., uz 2008. gada 18. septembri, zemes – publiskā Kamenkas ezera – piešķiršana īpašumā par samaksu nebija iespējama likumos noteikto ierobežojumu dēļ.

Šādos apstākļos VZD Dienvidlatgales reģionālās nodaļas 2008. gada 18. septembra lēmums Nr. 11-01-DL1/1062 par Kamenkas ezera daļas 9,46 ha platībā piešķiršanu īpašumā par samaksu /pers. F/ ir prettiesisks un tādēļ atzīstams par spēkā neesošu šajā daļā. Proti, šis lēmums attiecīgajā daļā pieņemts pretēji Civillikuma un likuma "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" normām, ignorējot valsts likumīgās intereses un likumisko aizliegumu privatizēt publiskos ūdeņus. Valsts zemes dienestam nav tiesību grozīt valstij piederoša publiska ezera statusu, tas ietilpst vienīgi likumdevēja kompetencē.

Atbilstoši Civillikuma 1480. panta noteikumiem akts, kas nav spēkā pēc sava satura, neiegūst ar korroborāciju nekādu spēku. Tāpēc atbildētāja /pers. F/ īpašuma tiesību uz Kamenkas ezera daļas 9,46 ha platībā nostiprināšanu zemesgrāmatā 2010. gada 28. decembrī nevar atzīt par tiesisku.

Līdz ar to /pers. F/ īpašuma tiesības šajā strīdus daļā ir izbeidzamas un par to zemesgrāmatā izdarāmi attiecīgi ieraksti atbilstoši Zemesgrāmatu likuma 44. pantam.

[9.5] Civillikuma 1477. panta otrā daļa noteic, ka lietu tiesības, kas pastāv uz likuma pamata, ir spēkā arī bez ierakstīšanas zemes grāmatās.

Tiesas kolēģijas ieskatā, nav nepieciešami un loģiski ar tiesas spriedumu atzīt Latvijas valstij Finanšu ministrijas personā īpašuma tiesības uz publisko Kamenkas ezeru. Tās nepārprotami izriet no Civillikuma I pielikuma (1102. pantam) satura.

Kā jau tika norādīts iepriekš, pēc atbildētāja /pers. F/ īpašuma tiesību izbeigšanas un, ņemot vērā kadastra objektu aktuālos datus, Salienas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /Numurs H/grozāms ieraksts par atbildētāja īpašuma tiesībām uz Kamenkas ezeru 9,45 platībā, tai skaitā uz zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs I/daļu 8,95 ha platībā un zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs J/daļu 0,5 ha platībā.

Tādējādi ar prettiesiska VZD Dienvidlatgales reģionālās nodaļas 2008. gada 18. septembra lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu attiecīgajā daļā Latvijas valstij joprojām uz likuma pamata ir īpašuma tiesības uz Kamenkas ezeru 9,45 ha platībā. Valstij nav nepieciešams tiesas spriedums par tās īpašuma tiesībām uz Kamenkas ezeru, jo Zemesgrāmatu likuma 5. pantā noteikts, ka lietu tiesības, kas pastāv uz likuma pamata (Civillikuma 1477.p.), var arī nostiprināt zemesgrāmatās pēc to personu vēlēšanās, kam šīs tiesības pieder.

[10] Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, noraidot prasību daļā pret atbildētājiem /pers. F/ un Valsts zemes dienesta Latgales reģionālo pārvaldi, ir nepamatoti piemērojusi tiesiskās paļāvības principu.

Judikatūrā atzīts, lai noskaidrotu, vai tiesiskā paļāvība ir vai nav jāņem vērā, jāatbild uz trīs jautājumiem:

1) vai bija kaut kas, uz ko varēja paļauties (skaidrs iestādes izteikums);

2) vai attiecīgā persona tiešām uz to paļāvās;

3) vai attiecīgā personas paļāvība ir aizsardzības vērta (sk. *Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005. gada 12. aprīļa sprieduma lietā SKA-93/2005 (A42283105) 13. punktu*).

Tiesiskā paļāvība nav aizsargājama, ja iestādes dotais apsolījums ir acīmredzami pretlikumīgs un persona varēja bez grūtībām apzināties to, līdz ar to prettiesisks solījums var baudīt tiesisku aizsardzību tikai tad, ja normatīvais regulējums ir bijis neskaidrs, tāds, kura interpretācijai ir nepieciešamas īpašas juridiskas zināšanas (sk. *Administratīvās apgabaltiesas 2005. gada 29. aprīļa spriedumu lietā Nr. AA1124-05/1*).

Konkrētajā gadījumā atbildētājs /pers. F/ bez grūtībām varēja secināt, ka VZD Dienvidlatgales reģionālās nodaļas 2008. gada 18. septembra lēmums piešķirt viņam īpašumā par samaksu publiskā Kamenkas ezera daļu ir acīmredzami pretlikumīgs, jo pieņemts likumos skaidri noteiktu aizliegumu privatizēt publiskos ūdeņus zemes reformas gaitā. Līdz ar to atbildētājs nevarēja paļauties, ka šāds iestādes lēmums ir tiesisks un pareizs. Tādēļ nav pamata uzskatīt, ka /pers. F/ tiesiskā paļāvība būtu aizsardzības vērta.

[11] Atbilstoši Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 5. punktam prokuratūra, iesniedzot prasības pieteikumu un apelācijas protestu, bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Civilprocesa likuma 42. panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tā kā prasība apmierināta daļā par nekustamo īpašumu "/Nosaukums A/", no atbildētājiem VZD Latgales reģionālās pārvaldes un /pers. F/ valsts labā ir piedzenami tiesas izdevumi.

[11.1] Atbilstoši Civilprocesa 35. panta pirmās daļas 9. punktam prasības summu veido strīdus nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība. Kā redzams no vietnē www.kadastrs.lv pieejamās informācijas, tad nekustamā īpašuma "/Nosaukums A/" sastāvā ietilpstošās zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs I/platībā 10,77 ha kadastrālā vērtība ir 671 *euro* un zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs J/platībā 0,55 ha kadastrālā vērtība ir 1 540 *euro*.

Attiecīgi zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs I/esošā Kamenkas ezera daļas 8,95 ha platībā kadastrālā vērtība ir 558 *euro* un zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs J/esošā Kamenkas ezera daļas 0,5 ha platībā kadastrālā vērtība ir 1 400 *euro*, kopā 1 958 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta "a" apakšpunktu un 42. panta pirmo daļu no atbildētājiem vienādās daļās piedzenama par prasības pieteikumu un apelācijas protestu aprēķinātā valsts nodeva 587,40 *euro* (293,70 *euro* + 293,70 *euro*), tostarp no VZD Latgales reģionālās pārvaldes – 293,70 *euro* un no /pers. F/ – 293,70 *euro*.

[11.2] Lietā radušies izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu pirmās instances tiesā 31,29 *euro* un apelācijas instances tiesā 112,27 *euro* (92,18 *euro* + 20,09 *euro*), kopā 143,56 *euro* (*lietas 1.sējuma 2.lapa, 3.sējuma 145.lapa, 4.sējuma 105.lapa*), kas nav samaksāti iepriekš.

Ievērojot, ka prasība apmierināta daļā par nekustamo īpašumu "/Nosaukums A/", bet pārējā daļā pret astoņiem atbildētājiem tiesvedība izbeigta sakarā ar prasītājas atteikšanos no prasības, tad saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu no diviem atbildētājiem valsts labā ir piedzenamas 2/10 daļas no izdevumiem pirmās instances tiesā 31,29 *euro* un no izdevumiem apelācijas instances tiesā 92,18 *euro*, t.i., 24,69 *euro*, kam pieskaitāmi

izdevumi apelācijas instances tiesā sakarā ar lietas atkārtotu izskatīšanu 20,09 *euro*.

Tādējādi no atbildētājiem par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 44,78 *euro* (24,69 *euro* + 20,09 *euro*), tostarp no VZD Latgales reģionālās pārvaldes – 22,39 *euro* un no /pers. F/ – 22,39 *euro*.

[12] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] panta noteikumiem atbildētājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432. pantu, 433. panta pirmo daļu, 450. pantu un 454. panta pirmo daļu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

apmierināt Dienvidlatgales prokuratūras prasību.

Atzīt par spēkā neesošu Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās nodaļas 2008. gada 18. septembra lēmumu Nr. 11-01-DL1/1062 par zemes 16,09 ha kopplatībā Salienas pagastā, Daugavpils rajonā, kas ietilpst nekustamā īpašuma "/Nosaukums A/" ar kadastra Nr. /numurs C/sastāvā, piešķiršanu īpašumā par samaksu /pers. F/ daļā par Kamenkas ezeru 9,46 ha platībā (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs A/).

Izbeigt /pers. F/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz nekustamā īpašuma "/Nosaukums A/", Salienas pagastā, Daugavpils novadā, kadastra Nr. /numurs C/, daļu – Kamenkas ezeru 9,45 ha platībā, tai skaitā zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs I/daļu 8,95 ha platībā un zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs J/daļu 0,5 ha platībā.

Grozīt ierakstus Daugavpils tiesas Salienas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /Numurs H/par /pers. F/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesībām un izslēgt no nekustamā īpašuma "/Nosaukums A/", Salienas pagastā, Daugavpils novadā, kadastra Nr. /numurs C/, sastāva Kamenkas ezeru 9,45 ha platībā, tai skaitā zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs I/daļu 8,95 ha platībā un zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs J/daļu 0,5 ha platībā.

Piedzīt no Valsts zemes dienesta Latgales reģionālās pārvaldes, reģistrācijas Nr. 90000030432, valsts labā valsts nodevu 293,70 *euro*.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 293,70 *euro*.

Valsts nodeva ieskaitāma kontā – saņēmēja: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, konta Nr. LV55TREL1060190911200, norādot iemaksas mērķi: valsts nodeva civillietā Nr. C12265418, CA-0171-22.

Piedzīt no Valsts zemes dienesta Latgales reģionālās pārvaldes, reģistrācijas Nr. 90000030432, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 22,39 *euro*.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 22,39 *euro*.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi kontā – saņēmēja: Tiesu administrācija, NMR: 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, konta Nr. LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, lieta Nr. C12265418, CA-0171-22.

Noteikt Valsts zemes dienesta Latgales reģionālajai pārvaldei un /pers. F/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas – 2022. gada 9. augusta – Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 300 *euro* kontā – saņēmēja: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr. 90000068892, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV83TREL8280010000000, ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010, norādot lietas numuru un personas datus.

Tiesnese S. Vasiļevska

Tiesnese L. Mežale

Tiesnesis A. Vilmanis